

Lausunnon antaminen Oikeuspalveluviraston ehdotuksesta organisaatorakenteen ja toimipaikkaverkoston muuttamiseksi

Kaupunginhallitus 25.05.2026 § 92
1/07.01.03.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Liisa Salo 20.5.2026

Oikeuspalveluvirasto on vuoden 2025 alussa perustettu valtion virasto, joka järjestää yleisen oikeusavun, edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palvelut.

Oikeuspalveluvirastossa on 22 oikeusaputoimistoa ja 22 edunvalvontatoimistoa. Toimistot ovat hallinnollisia yksiköitä, joilla voi olla yksi tai useampi toimipaikka. Oikeusaputoimistoista annetaan sekä oikeusavun että talous- ja velkaneuvonnan palveluita. Edunvalvontatoimistoista annetaan yleisen edunvalvonnan palveluita. Ahvenanmaalla on lisäksi yhdistetty oikeusapu- ja edunvalvontatoimisto, josta annetaan sekä oikeusavun, yleisen edunvalvonnan että talous- ja velkaneuvonnan palveluita.

Oikeuspalveluvirastosta annettu laki muuttuu 1.1.2027 lukien siten, että talous- ja velkaneuvontapalvelut erotetaan oikeusaputoimistoista omiksi toimistoikseen. Voimassa olevan lain mukaan talous- ja velkaneuvontapalvelut annetaan oikeusaputoimistoista.

Oikeuspalveluvirasto on toimittanut 27.2.2026 oikeusministeriölle ehdotuksen viraston toimistorakenteen ja toimipaikkaverkoston uudistamiseksi. Oikeuspalveluviraston ehdotus sisältää ehdotuksen talous- ja velkaneuvontatoimistojen määrästä, nimistä ja alueista, joista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Oikeuspalveluvirasto on lisäksi ehdottanut toimisto- ja toimipaikkaverkoston liittyviä muutoksia, jotka eivät ole riippuvaisia edellä mainitusta talous- ja velkaneuvontaa koskevasta muutoksesta. Näiden muutosten taustalla on virastolle osoitetut valtion tuottavuustavoitteet sekä valtionhallinnossa meneillään oleva valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistus 2030.

Oikeuspalveluvirasto ei ole ehdottanut muutoksia Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimistoon tai toimipaikkaan.

Oikeuspalveluviraston oikeusministeriölle toimittaman ehdotuksen mukaan Manner-Suomessa olisi jatkossa 9 oikeusaputoimistoa, 5 edunvalvontatoimistoa ja 5 talous- ja velkaneuvontatoimistoa.

Yleinen edunvalvonta järjestettäisiin Etelä-Suomen, Itä-Suomen, Länsi-Suomen, Sisä-Suomen ja Pohjois-Suomen edunvalvontatoimistossa sekä talous- ja velkaneuvonta Etelä-Suomen, Itä-Suomen, Länsi-Suomen, Sisä-Suomen ja Pohjois-Suomen talous- ja velkaneuvontatoimistossa.

Julkisen oikeusapu järjestettäisiin Helsingin oikeusaputoimistossa sekä Eteläisen Suomen, Savo-Karjalan, Kaakkois-Suomen, Länsirannikon, Lounaisrannikon, Sisä-Suomen, Lappi-Kainuun ja Jokiseudun oikeusaputoimistossa.

Nykyisin Oikeuspalveluvirastolla on 158 toimipaikkaa. Niistä suurimmassa

osassa (98) ei ole henkilöstöä, vaan toimipaikassa käydään tarvittaessa ajanvarauksella. Kauhavalla on Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimiston toimipaikka (Kauppatie 109), josta on saatavissa ajanvarauksella julkisen oikeusavun sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluja. Edunvalvonnan palveluita on saatavissa Lappajärvellä.

Oikeuspalveluvirasto on esittänyt, että virastolla olisi jatkossa 38 toimipaikkaa, joissa tarjotaan Oikeuspalveluviraston palveluita. Toimipakat olisivat seuraavilla paikkakunnilla: Espoo, Helsinki, Hämeenlinna, Iisalmi, Inari, Joensuu, Jyväskylä, Järvenpää, Kajaani, Kemi, Kittilä, Kokkola, Kotka, Kouvola, Kuhmo, Kuopio, Kuusamo, Lahti, Lappeenranta, Lieksa, Maarianhamina, Mikkeli, Oulu, Pori, Porvoo, Raahel, Raasepori, Rauma, Rovaniemi, Salo, Savonlinna, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vaasa, Vantaa, Varkaus ja Ylivieska.

Etelä-Pohjanmaalla fyysistä asiakaspalvelua tarjottaisiin jatkossa vain Seinäjoella. Kauhavan toimipistettä siis esitetään lakkautettavaksi.

Oikeusministeriö on lähettänyt Oikeuspalveluviraston ehdotuksen lausuntokierrokselle mm. kuntiin, hyvinvointialueille ja maakuntien liitoille. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 11.6.2026. Toimisto- ja toimipaikkaverkoston kehittämistä koskevia jatkotoimenpiteitä arvioidaan oikeusministeriössä lausuntokierroksen jälkeen.

Ehdotettu 38 toimipaikkaa ei ole mahdollinen palvelun saatavuuden ja toimivuuden näkökulmasta. Nykyinen toimipaikkarakenne, joissa suurin osa toimipaikoista toimii ajanvarauksella siten, että toimipaikassa ei ole pysyvää henkilöstöä, on toimiva asiakaspalvelun näkökulmasta.

Oikeuspalveluvirasto tarjoaa palveluita, joiden tarvitsijat ovat usein haastavien asioiden parissa ja näillä asioilla on laajaa vaikutusta asiakkaiden elämään. On tärkeää varmistaa näiden asiakkaiden palveluiden saatavuus ja edistää esimerkiksi talousasioiden kuntoon saamista. Oikeuspalveluviraston asiakkaila ei aina ole käytettävissä omaa autoa, mikä on maaseudulla ja maakuntakeskusten ulkopuolella edellytys liikkumiselle julkisen liikenteen puuttuessa. On myös ekologisempaa liikuttaa yhtä henkilöä asiakkaiden luo kuin 5–10 henkilöä maakuntakeskuksessa sijaitsevaan toimipaikkaan.

Digitaalisen palvelun käyttömahdollisuus ei korvaa fyysistä asiakaspalvelua julkisessa oikeusavussa, talous- ja velkaneuvonnassa sekä edunvalvontapalveluissa. Fyysisen palvelun saatavuudella palvelulle saadaan parempi vaikuttavuus ja ehkäistään yksilön ongelmien syvenemistä ja syrjäytymistä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus

Kauhavan kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan Oikeuspalveluviraston ehdotuksista seuraavaa:

Kauhavan kaupungilla ei ole huomautettavaa ehdotettuun toimistorakenteeseen, mutta toimipaikkaverkosto tulee pitää nykyisellään.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Lisätietoja

Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
